

Baluwa ya Ichanduso ya Paulo kwa Timoseo Ulongozi

Kitabu kino cha Timoseo wa ichanduso ni baluwa yandikigwe na mtumigwa Paulo kwa mwanahina wake Timoseo. Baluwa ino kwa Timoseo yogesigwa yandikigwa mna imiyaka ya 62-64 toka kuvumbuka kwa Kilisito. Yogesigwa ikala kipindi cha kuuhelelo cha ugima wa Paulo. Paulo kakala yailumbile ng'hani na Timoseo na kamkema mwanage miyanza mingi (Fil 2:22, sula ya 1:2, 1:18).

Ino ayo baluwa ya ichanduso mna izibaluwa nne za Paulo ziyandike kwa munhu imoja imoja badala ya kibumbila cha wanhu wamtogole Yesu. Baluwa ndatu ziyagwe ni 2 Timoseo na Tito na Filimoni. Baluwa ya ichanduso kwa Timoseo imema mafundizo ga viilondeka kumtambikila Mulungu kwa wanhu wamtogole Yesu (Sula ya 2:1-15) wanhu wolondeka kuwalongoza wayao wamtogole Yesu (Sula ya 3:1-13) na kuwazuma mbuli ya wafundiza wa uvizi (Sula ya 1:3-11, 4:1-5, 6:2-5). Mbuli ino yolagusa Paulo viyakalile komfunza Timoseo yawe mulangulizi wa vibumbila va wanhu wamtogole Yesu. Baluwa ya ichanduso kwa Timoseo ina mbuli nyingi za kuwataza walangulizi wa vibumbila va wanhu wamtogole Yesu mna ikipindi chetu wadahe kusang'hana mna ivibumbila.

Mbuli zili mkitabu

Paulo kosonga kwa kumulamusa Timoseo (Sula ya 1:1-2).

Abaho komzuma Timoseo mbuli ya wafundiza wa uvizi (Sula ya 1:3-11).

Paulo kogendelela kusimulila viyomgwaa nhogolwa Yesu Kilisito (Sula ya 1:12-19).

Abaho komulagiza Timoseo mbuli ya kumtam-bikila Mulungu na walangulizi wa wanhu wamtogole Yesu (Sula ya 2-3).

Paulo komambukiza baluwa yake kwa kumgwaa Timoseo mafundizo ga kimambukizo (Sula ya 4-6).

¹ Niye Paulo, namtumigwa wa Yesu Kilisito kwa lagizo da Mulungu Mkombola wetu na Yesu Kilisito itumulolela.

² Nokwandikila gweye Timoseo mwanangu kweli mna ukutamanila, Mulungu Tataetu na Mndewa wetu Yesu Kilisito wakugwee ng'hekewa na bazi na tindiwalo.

Kuwazuma mbuli ya mafundizo ga uvizi

³ Nolonda ukale ako Efeso, kamba vinikupulile ving'halile muumwanza wa kuchola ako Make-donia, kwavija wanhu wayagwe ako wofundiza mafundizo ga uvizi, kolondeka uwalagize waleke.

⁴ Walongele waleke kulonga simo na msafa mtali wa matwaga ga wahenga, avo vogala kuibamilila na hazidaha kusang'hanila kija kiyolonda Mulungu, kidaha kujuwika kwa kutamanila.

⁵ Kilamuso cha lagizo jangu dino ni kugala unogelwa ulawa muumoyo unogile na moyo uleka

kukutagusa kuwa kubananga na kutamanila kwa ukweli.

⁶ Wanhu wayagwe wabwela kukisogo na wagiza nzila zao zinogile kwa kusimulila mbuli za ubozi.

⁷ Wolonda kuwa wafundiza Malagizo ga Musa, lakini hawazijuwile mbuli zao wenyego hebu mbuli ziwolonga kwa kugangamala.

⁸ Tojuwa kamba Malagizo ganoga kamba gahasang'haniligwa vigalonda.

⁹ Tolondeka tujuwe kamba Malagizo hagekigwe kwa wanhu wotenda ganogile, lakini kwa hewo wobena Malagizo na wotenda gehile na wanhu hawamtegeleza Mulungu na hewo wotenda nzambi na kwa hewo hawamtambikila Mulungu hebu hawatogola chochose na kwa hewo wowakoma tata zao hebu mama zao na kwa hewo wakomaji,

¹⁰ gekigwa kwa wagoni na wafilaji na wauzaji wa wanhu na wavizi na hewo woiduila uvizi hebu wotenda mbuli haziigalile na mafundizo ga ukweli.

¹¹ Mafundizo gago golawa mna Imbuli Inogile ya Mulungu mkulu, yeli na kila kinhu yanigwelele niye niwapetele wanhu.

Kumgwaa nhogolwa Mulungu kwa bazi jake

¹² Nomgwaa nhogolwa Yesu Kilisito Mndewa wetu yanigwelele nguvu kwa sang'hano yangu. Nomgwaa nhogolwa kwa kunhenda niye nifaye na kanisagula nimsang'hanile.

¹³ Hamoja kuko umwaka nimulonga vihile, nimdununza na nimuliga, lakini Mulungu kany-

onela bazi kwavija ng'hala naduhu kutamanila na sijuwile kinhendile.

¹⁴ Avo, kangwaa ng'hekewa ng'hani na kanigwaa kutamanila na unogelwa uli wetu kwa kuilumba na Yesu Kilisito.

¹⁵ Ulonzi uno wa kweli, tena unoga kutogoligwa, Yesu Kilisito keza mwiisi kuwakombola wanhu wene nzambi, na niye nhenda nzambi kubanza wose.

¹⁶ Lakini Mulungu kamema bazi muladi Yesu Kilisito yalaguse kufunga moyo kwake kumwangu niye nitendile nzambi kubanza wose, kamba kilaguso kwa wanhu wose wonda wantogole kuko kumwande na kupata ugima wa mazuwa gose.

¹⁷ Kumwake heyo yeli Mndewa siku zose, hafa na hakoneka, yeli Mulungu yaiyeka, nhogolwa na ukulu vake heyo siku zose! Ona.

¹⁸ Mwanangu Timoseo nokugwaa lagizo dino, kulawa mna zimbuli zilongigwe na wanhu wa Mulungu baho umwaka mbuli yako. Sang'hanila mbuli zizo kamba mgoha wa kuitowela goya Mbuli Inogile,

¹⁹ na goga kutamanila kwako na moyo wako uleka kukutagusa kamba kubananga. Wanhu wayagwe wagaleka higo na wabananga kutamanila kwao.

²⁰ Mna iwanhu awo wamumo Humenayo na Alekizanda waniwataguse kwa kuwagela mmakono ga Mwenembago, muladi wafunzigwe sambu wamulige Mulungu.

Mafundizo ga kumtambikila Mulungu

¹ Tanhu, mulongeleni Mulungu gaja gomulonda, mumpule Mulungu na muwapulile wanhu wayagwe na mungwee nhogolwa kwa sama ya wanhu wose,

² mpuleni Mulungu kwa sama ya wandewa na wanhu wose wayagwe weli na ukulu mziisi, muladi tukale na tindiwalo na tukale moyo hole na kumdumba Mulungu na kutenda ganogile.

³ Mbuli ayo inoga na yomnogela Mulungu Mkombola wetu,

⁴ yolonda wanhu wose wakomboligwe na waujuwe ukweli.

⁵ Kwavija hana Mulungu imoja na hana imoja yotenda Mulungu na wanhu wailumbe, munhu ayo Yesu Kilisito,

⁶ yailavile mwenyego kutenda wanhu wose wakomboligwe, mbuli ino ayo iyalaguse Mulungu mna ikipindi kinogile.

⁷ Lekaavo nhumigwa kamba mtumigwa na mfundiza kwa wanhu haweli Wayahudi, kuwapetela usenga wa kutamanila na ukweli. Niye siviza bule, nolongu ukweli!

⁸ Avo mwahaiting'hana kumtambikila Mulungu, nolonda wanhu wailavile kwa Mulungu na wodaha kwinula makono gao na kumpula Mulungu bila kugevuzika hebu bamila.

⁹ Vivija nolonda watwanzi wavale goya viwalo vao na wawe na nzewe, siyo kwa kugesa kuluka mvili kwa zahabu na lulu hebu viwalo va bei ng'hulu,

¹⁰ lakini kwa sang'hano zinogile, kamba viilondeka kwa watwanzi womtambikila Mulungu.

¹¹ Watwanzi wolondeka wanyamale kipindi munhu iyagwe kolonga na waifunze kwa uhole.

¹² Niye siwatogolela bule watwanzi wafundize hebu wawe na ukulu kwa wambigalo, wolondeka wanyamale kipindi munhu iyagwe kolonga.

¹³ Kwavija Adamu heyo yasongile kuumbigwa, abaho Hawa.

¹⁴ Vivija siyo Adamu ayo yaviziligwe ila mtwanzi ayo yaviziligwe na kabena lagizo da Mulungu.

¹⁵ Lakini mtwanzi kokalizigwa kipindi viyolela wana, kamba yahagendelela kukala kwa kutamanila na kung'ala na unogelwa na kwa kutenda gago gose kwa kugesha vinogile.

3

Walangulizi wa wanhu wamtogole Yesu

¹ Ulonzi uno wa ukweli, munhu yosulukila kuwa mulangulizi wa kibumbila cha wanhu wamtogole Yesu, kosulukila sang'hano inogile.

² Mulangulizi wa kibumbila cha wanhu wamtogole Yesu kolondeka sekeyalongigwe vihile na wanhu, kolondeka yawe na mwehe imoja, yailongoze mwenyego na yawe na nzeweze, yawe kotegelezigwa na yawagoneke wanhu baki mng'anda mmwake na yadahe kufundiza wanhu.

³ Sekeyakoligwe hebu ndwagi, lakini yawe muhole na kukala moyo hole na wanhu, kolondeka sekeyazinogele sente.

⁴ Kolondeka yawe munhu yodaha kuwalongoza goya wanhu wa mng'anda mmwake na kuwatenda wanage wamtegeleze kwa kila kinhu.

⁵ Kamba munhu hadaha kuwalongoza goya wanhu wa mng'anda mmwake, kodahaze kuwalola goya wanhu wa Mulungu?

⁶ Kolondeka sekeyawe munhu yamtogole Yesu sambi sambi, kwavija kodaha kuitapa na kutagusigwa kamba viyatagusigwe Mwenembago.

⁷ Kolondeka yawe munhu yotegelezigwa na wanhu weli kunze ya mting'hano wa wanhu wamtogole Yesu, muladi sekeyehuligwe na kwingila mumtego wa Mwenembago.

Watazaji wa vibumbila va wanhu wamtogole Yesu

⁸ Watazaji wa wanhu wamtogole Yesu wolondeka wawe na tabiya inogile na watamaniligwe, sekewang'we ng'hani hebu umelo wa sente.

⁹ Wolondeka wagoge ukweli wa kutamanila ugubuligwe kwa mizoyo ileka kutagusa kuwa wabananga.

¹⁰ Tanhu wolondeka wagezigwe, wahakoneka wofaya wasang'hane kamba watazaji wa kibumbila cha wanhu wamtogole Yesu.

¹¹ Vivija wehe zao wolondeka wawe na tabiya inogile sekewawalonge wanhu vihile, wailongoze wenyego na wotenda gaja gawalongile mzimbuli zose.

¹² Mtazaji wa kibumbila cha wanhu wamtogole Yesu yawe na mwehe imoja na yadahe kuwalongoza goya wanage na wanhu wose wokala mng'anda yake.

¹³ Watazaji wosang'hana goya sang'hano yao, wodaha kwima goya na wodaha kulonga kwa kugangamala mbuli ya kutamanila kwao kwa Yesu Kilisito.

Ukweli ugubuligwe

¹⁴ Vinikwandika baluwa ino, nogesa kwiza kumwako sambu baha.

¹⁵ Lakini nahakawa, baluwa ino yowalongela vija viilondeka tweye tusang'hane mna ing'anda ya Mulungu nayo ayo wanhu wamtogole Mulungu yeli mgima, yeli mhanda na chandusilo cha ukweli wose.

¹⁶ Kuduhu shaka mbuli ya vinhu vifisigwe va kutamanila kwetu.
Koneka mulukuli lwa kiunhu,
kalagusigwa na Loho Yang'alile kuwa kotenda ganogile,
koneka na wasenga wa kuulanga.
Mbuli zake zipetigwa mziisi zose,
katogoligwa mwiisi yose,
kagaligwa kuulanga.

4*Wafundiza wa uvizi*

¹ Loho Yang'alile kolonga fulu ipile kuwa baho kumwande wanhu wayagwe woleka kutamanila, na wozitegeleza loho za uvizi na kugoga mafundizo ga vinyamkela.

² Mafundizo kamba gago gogaligwa na wanhu wanafiki na wavizi, mizoyo yao ileka kuwatagusa kuwa wabananga isomigwa na zuma da moto.

³ Wanhu awo wofundiza kuwa havinogile ku-sola na kuja lujo fulani. Lakini Mulungu kaumba vinhu vose vidigwe na vibokeligwe kwa kumgwaa nhogolwa na awo wamtogole Yesu na kujuwa ukweli.

⁴ Kila kinhu kiyaumbile Mulungu kinoga, kuduhi kilondeka kulemigwa, lakini kila kinhu chobokeligwa kwa kumgwaa nhogolwa Mulungu, ⁵ kwavija imbuli ya Mulungu na kumpula votenda kinhu acho kitogoligwe na Mulungu.

Msang'hanaji yanogile wa Yesu Kilisito

⁶ Kamba uhawagwaa mafundizo gano wanhu wamtogole Yesu, kokuwa msang'hanaji yanogile wa Yesu Kilisito na uhagendelele kukula kiloho kwa mbuli za kutamanila na mafundizo ga ukweli gaukweleleze.

⁷ Iteganyeni na simo hazili mna ukutamanila na zaduhu kinhu. Izoweze kukala muugima wa kumgwaa ukulu Mulungu.

⁸ Mazoezi galukuli ganoga, lakini kukala kwa kumnogeza Mulungu kunoga ng'hani, kwavija kotwikila ugima wa sambu na wa kuko kumwande.

⁹ Ulonzi awo wa ukweli na wolondeka kuto-goligwa.

¹⁰ Tweye toiyoha kusang'hana ng'hani, kwavija tomulolela Mulungu yeli mgima, Mkombola wa wose na ng'hani ng'hani kwa hewo wamtogole Yesu.

¹¹ Uwalagize na uwafunze mbuli azo.

¹² Sekeutogole munhu yakubeze kwavija gweye kwa mbwanga, lakini uwe kilaguso kwa wanhu wamtogole Yesu, kwa ulonzi wako na sang'hano zako na unogelwa wako na kutamanila kwako na ugima unogile.

¹³ Mbaka vondanize, sang'hanila kipindi chako kwa kusoma Maandiko Gang'alile mgameso ga wanhu na kuwapetela wanhu na kuwafundiza.

¹⁴ Sambiuileme nhunza ya Loho Yang'alile ili mgati mmwako, yuugweleligwe kubitila mbuli za wavele za ulaguzi viwakwikile makono gao.

¹⁵ Gesa goya kwa sama ya mbuli azo na uzisang'hane muladi kugendelela kwako koneke na wanhu wose.

¹⁶ Uiteganye mwenyego na mafundizo gako. Gendelela kusang'hana mbuli zino, kwavija uhasang'hana koikombola mwenyego na waja wokutegeleza.

5

Viilondeka kukala na wayago wantogole Kilisito

¹ Sekeumkomhokele munhu mvele, lakini umzume kamba tatako. Watendele wabwanga wayago kamba ndugu zako.

² Watendele watwanzi wavele kamba mama zako na watendele wandlele kamba lumbu zako, bila kuwasulukila.

³ Walolese goya wagane waliduhu kinhu chochose.

⁴ Lakini kamba mgane kana wana hebu wazukulu, awo wolondeka kuwalola goya wanhu wa mng'anda mmwao kamba viyolonda Mulungu. Kwa kutenda vivo kamba wowalipa tata zao na mama zao na wavele wao, kwa gaja gawawatendele, kwavija mbuli ayo yomnogela Mulungu.

⁵ Mgane yeli yaiyeka, yaliduhu munhu wa kumulolesa, ayo komulolela Mulungu na kogendelela kumpula Mulungu yamtaze imisi na ikilo.

⁶ Lakini mgane yokala kwa ugima wa kumnogela mwenyego kafa kamala, hamoja yang'hali mgima.

⁷ Walagize wanhu awo wasang'hane mbuli azo, avo munhu yoyose sekeyawalonge vihile.

⁸ Kamba munhu yoyose hawatonga wanhu wa lukolo lwake, ng'hani ng'hani awo weli mng'anda mmwake, munhu ayo kakubeza kutamanila na keha ng'hani kubanza imunhu hamtogola Yesu.

⁹ Sambiuhandike twaga da mgane mna ikitabu cha matwaga ga wagane mbaka yavikize miyaka malongo sita. Vivija yawe mwehe wa mbigalo imoja.

¹⁰ Yawe na tabia inogile, yawe mtwanzi yawalelile goya wanage, yawe mbokela wageni, yawe muhole na kowasang'hanila wanhu wayagwe wamtogole Yesu, yawe munhu yowataza wayagwe mna gamagayo, na yailave mwenyego kutenda ganogile.

¹¹ Sekemuwengize mkibumbila wagane wande, kwavija wahasulukila kusoligwa, womuleka Kilisito,

¹² avo woitagusa wenyego kwa kubena lagizo diwalongile.

¹³ Vivija wagane kamba awo wosonga kuwa wanyeke na wokwanga mzikae za wanhu kipindi chose na kulonga mbuli hawalondigwa kwa kuwalonga vihile wanhu na kuigela mzimbuli za wanhu wayagwe.

¹⁴ Avo niye ninogeligwa ng'hani wagane wande wasoligwe na walele wana, na wakalize goya ng'anda zao, avo seketuwagwee wanhu watwihile kilamuso cha kulonga vihile.

15 Kwavija wagane wayagwe wahinduka na kumkweleleza Mwenembago.

16 Kamba mtwanzi yoyose yamtogole Yesu kana wagane mulukolo lwake, kolondeka yawalolese na sekeyawagwee mzigo kibumbila cha wanhu wamtogole Yesu, avo wanhu wamtogole Yesu wadahe kuwalolesa wagane waliduhu wanhu wa kuwataza.

17 Wavele wowalongoza wanhu wamtogole Yesu wosang'hana vinogile, wolondeka wapate fungu kulu, ng'hani ng'hani waja wosang'hana ng'hani kuwapetela wanhu na kuwafundiza.

18 Kwavija Maandiko Gang'alile golonga, “Sekeumfungu ng'ombe mulomo wahamsang'hanila kuhulula uhemba.” Vivija golonga, “Msang'hanaji yagweleligwe fungu jake.”

19 Sekeutegeleze vitala vilavigwa kwa mvele yowalongoza kibumbila cha wanhu wamtogole Yesu mbaka vigaligwe na wanhu wabili hebu wadatu wavonile.

20 Wanhu wose wotenda nzambi, wazume mgameso ga wanhu, muladi wanhu wayagwe wadumbe.

21 Nokulagiza mgameso ga Mulungu na mgameso ga Yesu Kilisito na mgameso ga wasenga wang'alile wa kuulanga, gagoge gano ganikulonge, bila kutagusa kwa kulola kihanga cha munhu yoyose hebu kulagusa unogelwa ng'hani kwa munhu yoyose.

22 Sekeulopole kumwikila makono munhu yoyose yailavile kumsang'hanila Mndewa. Sekeuilumbe na munhu yoyose mzinzambi. Ukale kwa kumnogela Mulungu.

²³ Sambiung'we mazi gaiyeka, lakini ung'we di-vai mbuli ya inda yako, kwavija kolumwa lumwa.

²⁴ Nzambi za wanhu wayagwe zokoneka kunze kunze, wang'hali hawanatagusigwa. Lakini nzambi za wanhu wayagwe zokoneka kumwande.

²⁵ Vivo ili, kwa ganogile gokoneka kunze kunze na hata kamba hagakoneka hagamaha kufisigwa.

6

¹ Waja weli watumwa wolondeka wawategeleze wakulu zao kwa kila mbuli, muladi wanhu sekewadilige twaga da Mulungu na mafundizo getu.

² Watumwa weli na wakulu wamtogole Yesu sekewawabeze, kwavija sambu wose wotogola Kilisito. Wolondeka wawasang'hanile vinogile, kwavija waja womweda kwa sang'hano yao ni wanhu wamtogole Yesu awo wowanogela. Uwafundize na uwapetele wanhu mbuli zino.

Mafundizo ga uvizi

³ Munhu yoyose yofundiza viyagwe na hazitogola mbuli za ukweli za Mndewa wetu Yesu Kilisito na vivija hagatogola mafundizo ga Mulungu wetu,

⁴ munhu ayo kamema magoda na hajuwa kinhu chochose. Ayo mtatali wa kuibamilila na ndwagi mbuli ya mbuli, mbuli azo zogala migongo, kugomba, maligo na magesa gehile,

⁵ na kuibamilila siku zote kwa wanhu wabanangike nzewe na waduhu ukweli na wogesa kuwa kumsang'hanila Mulungu ayo nzila ya kupata ugoli.

⁶ Ona, kumsang'hanila Mulungu komtenda munhu yawe mgoli kamba yahrenela na vinhu viyalinavo.

⁷ Hatugalile kinhu chochose mwiisi wala honda tusegele na kinhu chochose.

⁸ Avo twahawa na lujo na viwalo, tolondeka twenele navo.

⁹ Lakini waja wolonda kuwa wagoli wokwingila mna ukugezigwa na wonamata mumtego wa kusulukila vinhu kwa ubozi, navo vowakwega mbaka kuna ukunangika na kufa.

¹⁰ Kwavija kuzinogela sente ng'hani acho chanduso cha nzambi zose. Wanhu wayagwe wasulukila ng'hani kupata sente mbaka wapotela kutali na tamanilo na mizoyo yao imema kunyunyuwala ng'hani.

Paulo komulongela Timoseo viyolondeka kutenda

¹¹ Lakini gweye munhu wa Mulungu, vigwale vinhu vose avo. Goga kutenda goyolonda Mulungu, kumgwaa ukulu Mulungu, kutamanila, unogelwa, kubetela kwa kufunga umoyo na uhole.

¹² Wamba ng'hani kugahuma magayo goupata mbuli ya kutamanila kwako, muladi upate ugima wa mazuwa gose. Kwavija ugima uno awo uyakukemele Mulungu viutogole kumtamanila Kilisito mgameso ga wanhu wengi wakalile aho.

¹³ Nokulagiza mgameso ga Mulungu, yovigwaa ugima vinhu vose, na nokulagiza mgameso ga Yesu Kilisito, yalongile kwa mulomo wake mbuli ya tamanilo jake mgameso ga Pontio Pilato,

¹⁴ nokulagiza ugagoge malagizo na kugategeleza goya mbaka siku dija vonda yabwele Mndewa wetu Yesu Kilisito.

¹⁵ Yesu kolawilila mna ikipindi kinogile kikigwe na Mulungu, yofaya kutogoligwa na yeli yaiyeka Mtawala, Mndewa wa iwandewa na Mkulu wa iwakulu.

¹⁶ Heyo yaiyeka yeli mgima siku zose, yakalaga kuna umulenge uleka kuvikigwa na munhu. Kuduhu munhu yamonile, kuduhu yodaha kumona. Kumwake uwe ukulu na kutegelezigwa siku zose! Ona.

¹⁷ Walagize wanhu weli wagoli wa vinhu va mwiisi ino sekewaitape, na kulolela vinhu avo, lakini wamulolele Mulungu yeli na moyo unogile yotugwaa kila kinhu tudeng'helele.

¹⁸ Walagize watende ganogile, wawe wagoli kwa kutenda ganogile, wawe na moyo unogile na watogole kuwagwaa wayagwe vinhu vao.

¹⁹ Kwa kutenda vivo woikila ngama inogile kuko kumwande, avo wadahe kupata ugima, uli ugima wa ukweli.

²⁰ Gweye Timoseo, vilole goya vose viugweleligwe uvilolese. Iteganye na ulonzi wa chaka chaka na kuibamilila kwa mbuli za kibozi, mbuli azo wayagwe wozikema kwa uvizi "Ubala."

²¹ Kwavija wanhu wayagwe waitenda kuwa na ubala awo na kukimambukizo wagiza kutamanila.

Ng'hekewa ya Mulungu ikale na mweye mose.

Lagano da Sambu kwa Wanhu Wose The New Testament in Kutu, 2014

copyright © 2014 Pioneer Bible Translators and The Word for the World

Language: (Kutu)

Contributor: Pioneer Bible Translators

The New Testament in Kutu

This translation, published by Pioneer Bible Translators and The Word for the World, was published in 2014.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact www.pioneerbible.org.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.

- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 6 May 2025 from source files dated 6 May 2025

d1e1c737-3fba-57bf-b568-24ce20fef5c5